

unicef

pentru fiecare copil

O FAȚĂ CUNOSCUTĂ

Violența în viețile copiilor și adolescenților

Principalele constatări

Pentru informații suplimentare privind datele și metodele de calculare, a se vedea raportul Fondului Națiunilor Unite pentru Copii „*A Familiar Face: Violence in the lives of children and adolescents*” [„O față cunoscută: violența în viețile copiilor și adolescenților”], UNICEF, New York, 2017.

1. Toate aceste date cheie au fost calculate în baza datelor Studiului demografic și de sănătate (SDS), Studiului de indicatori multipli în cuiburi (MISC) și alte studii naționale reprezentative, efectuate în perioada anilor 2005-2016. Numărul estimativ al copiilor fără protecție juridică deplină a fost calculat în baza informațiilor preluate din Inițiativa globală pentru încetarea tuturor pedepselor corporale aplicate copiilor.
2. Numărul estimativ al cazurilor de intimidare a fost calculat în baza Studiului dedicat comportamentului în materie de sănătate al copiilor de vârstă școlară (HBSC) și a Studiului global privind sănătatea, realizat în școli (GSHS), realizate în anii 2003-2016. Numărul estimativ al copiilor de vârstă școlară fără protecție juridică deplină a fost calculat în baza informațiilor din Inițiativa globală pentru încetarea tuturor pedepselor corporale aplicate copiilor. Numărul estimativ al cazurilor de atacuri asupra școlilor a fost calculat în baza informațiilor din Raportul Secretarului General al ONU referitor la copii și conflicte armate, realizat în 2017. Numărul estimativ al cazurilor de atacuri armate în școli a fost calculat în baza unui studiu efectuat de către Dr. Laura E. Agnich, Universitatea de Sud din statul Georgia (citată inițial în Gupta, Samarth, „*School Shootings: An American problem?*” [„Atacurile armate în școli: O problemă specifică SUA?”]. Analiză politică, Harvard, 19 aprilie 2015, disponibilă la adresa: <harvardpolitics.com/special_features/gun.html#fn1>). Pentru acest raport, cifrele au fost actualizate în baza corespondenței cu Dr. Agnich. Pentru mai multe informații privind definiții și metodologia de colectare a informațiilor, a se vedea: Agnich, Laura E., „*A Comparative Analysis of Attempted and Completed School-Based Mass Murder Attacks*” [„Analiză comparativă a atentatelor și a cazurilor de ucideri în masă în școli”], *American Journal of Criminal Justice*, vol. 40, nr. 1, martie 2015, p. 1-22.

3. Toate aceste date importante au fost calculate în baza Sondajului Sănătății Mondiale al OMS, realizat în 2015. Ratele omuciderii în rândul adolescenților în Statele Unite ale Americii au fost calculate în baza datelor Centrului Național pentru Statistici privind Sănătatea din cadrul Centrelor pentru Controlul și Prevenirea Bolilor.
4. Toate aceste date importante au fost calculate în baza datelor SDS și MISC, realizate în anii 2005-2016. Numărul estimativ de cazuri de violență sexuală cu sau fără contact corporal, trăite până la vârsta de 15 ani, a fost calculat în baza datelor din sondajul „*Violence against Women Survey 2012*” [„Sondajul privind violența asupra femeilor 2012”], realizat de către Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), disponibil la adresa <<http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>>.
5. Pais, Marta Santos, *Raportul anual al reprezentantului special al Secretarului General al ONU referitor la violența împotriva copiilor*, A/HRC/31/20, Organizația Națiunilor Unite, New York, 5 ianuarie 2016, alin. 9, deschideți fișierul PDF aici <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G16/000/90/PDF/G1600090.pdf?OpenElement>>.

Proveniența fotografiilor

Cover: © UNICEF/UN018674/Zehbrauskas; pagina 2: © UNICEF/UN020216/Quan, © UNICEF/UNI74447/Markisz, © UNICEF/UNI195866/Blundell, © UNICEF/UN040850/Bicanski; pagina 3: © UNICEF/UN014961/Estey; pagina 4: © UNICEF/UN015567/Prinsloo; pagina 5: © UNICEF/UN076711/Amaya; pagina 6: © UNICEF/UN015619/Prinsloo; pagina 7: © UNICEF/UN015616/Prinsloo; pagina 9: © UNICEF/UN014958/Estey

O FAȚĂ CUNOSCUTĂ

Violența în viețile copiilor și adolescenților

Toți copiii au dreptul să fie protejați împotriva violenței provocate de către oricine din viața lor – părinți, profesori, prieteni, iubiți sau străini. Toate formele de violență față de copii sunt dăunătoare, indiferent de natura sau gravitatea actului. Dincolo de suferința și durerea inutilă pe care o provoacă, violența subminează sentimentul propriei valori și împiedică dezvoltarea copiilor.

Cu toate acestea, violența asupra copiilor este adesea justificată ca fiind necesară sau inevitabilă. Aceasta poate fi acceptată tacit din cauza legăturii de familiaritate cu agresorii, sau poate fi minimizată ca fiind neimportantă. Violența poate fi dată uitării sau neraportată din cauza rușinii sau fricii de represalii. Impunitatea agresorilor și expunerea îndelungată la violență poate determina victimele să creadă că violența este un fenomen normal. În acest mod, violența este mascată, ceea ce face dificilă prevenirea și eradicarea acesteia.

Insuficiența datelor fiabile doar agravează această problemă. Colectarea datelor privind violența asupra copiilor este un proces complex, ce

generează provocări etice și metodologice semnificative. Acestea fiind spuse, în decursul ultimilor ani s-au înregistrat progrese importante în documentarea amplitudinii și gravității violenței în rândul copiilor.

Autorii raportului „O față cunoscută: violența în viețile copiilor și adolescenților” au folosit cele mai recente date pentru a aduce la lumină patru forme specifice de violență: disciplinarea violentă și expunerea la abuz în familie în timpul copilăriei, violența la școală, decese violente în rândul adolescenților, și violența sexuală în copilărie și adolescență.

Potrivit statisticilor, copiii sunt supuși violenței pe parcursul întregii copilării, în diverse circumstanțe, și adesea din partea persoanelor de încredere cu care interacționează zilnic.

Documentarea tuturor formelor de violență cu date solide este primul pas spre eliminarea acestora.

DISCIPLINAREA VIOLENTĂ ȘI EXPUNEREA LA VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE ÎN TIMPUL COPIILĂRIEI TIMPURI

La nivel mondial, circa **300 MILIOANE** de copiii (3 din 4 copii) cu vârsta cuprinsă între 2 și 4 ani sunt disciplinați zilnic în mod violent de către îngrijitorii lor; **250 MILIOANE** (6 din 10 copii) sunt pedepsiți prin aplicarea forței fizice.

La nivel global, **1 DIN 4** (176 de milioane) copii sub vârsta de 5 ani locuiesc împreună cu o mamă, care este victima violenței în familie.

În baza datelor din 30 de țări, **6 DIN 10** copii cu vârsta cuprinsă între 12 și 23 de luni sunt supuși unor metode de disciplinare violentă. Aproape jumătate din copiii de această vârstă sunt supuși unor pedepse fizice și un număr similar de copii sunt expuși abuzului verbal.

Circa **1,1 MILIARDE** (puțin mai mult de 1 din 4) îngrijitori, din întreaga lume, declară că pedeapsa fizică este necesară în creșterea sau educarea copiilor.

Doar 59 de țări au adoptat legi care interzic în totalitate utilizarea pedepselor corporale împotriva copiilor la domiciliu, astfel lăsând fără protecție juridică peste **600 MILIOANE** de copii sub vârsta de 5 ani.

VIOLENȚA LA ȘCOALĂ

La nivel mondial, aproape **130 MILIOANE** (puțin mai mult decât 1 din 3) de elevi cu vârsta cuprinsă între 13 și 15 ani sunt intimidați.

Circa **3 DIN 10** (17 milioane) adolescenți, din 39 de țări din Europa și America de Nord, recunosc că îi intimidează pe alții la școală.

APROXIMATIV 732 DE MILIOANE (1 din 2) de copii de vârstă școlară (6-17 ani) locuiesc în țări unde pedeapsa corporală la școală nu este interzisă în totalitate.

Pe parcursul ultimilor 25 de ani, în 14 țări au fost înregistrate **59** de atacuri armate în școli, care au cauzat cel puțin un accident mortal. Aproximativ **3 DIN 4** atacuri armate au avut loc în Statele Unite ale Americii.

În anul 2016 au fost documentate sau verificate aproximativ **500** de atacuri sau amenințări cu atac armat în școli în **18** țări sau regiuni din toată lumea.

DECESE VIOLENTE ÎN RÂNDUL ADOLESCENȚILOR

La fiecare **7** minute, undeva în lume, un adolescent este omorât în urma unui atac armat sau unui act de violență.

Doar în anul 2015, circa **82.000** de adolescenți din întreaga lume și-au pierdut viețile în urma actelor de violență. Grupa de vârstă de 15-19 ani este deosebit de vulnerabilă, fiind de trei ori mai susceptibilă de a avea un deces violent decât grupa de vârstă de 10-14 ani.

Mai multe decese în rândul adolescenților sunt cauzate de acte de violență interpersonală decât de cele colective. În 2015, aproape **2 DIN 3** victime au decedat în urma omuciderii, iar restul în urma conflictelor.

Deși doar circa **6%** din adolescenții din întreaga lume locuiesc în Orientul Mijlociu și Africa de Nord, mai mult de **70%** din adolescenții care au decedat în 2015 în urma actelor de violență colectivă locuiau în această regiune – ratele mortalității crescând dramatic din anul 2011. Dacă toți adolescenții s-ar confrunta cu același risc de a deceda din cauza actelor de violență colectivă precum cei din Republica Arabă Siriană, atunci întreaga lume ar înregistra câte un deces în rândul adolescenților la fiecare **10** secunde.

America Latină și Caraibe este unica regiune care a înregistrat o creștere (deși relativ mică) a ratei de omucideri în rândul adolescenților cu vârsta cuprinsă între 10 și 19 ani, din 2007.

Un pic mai puțin de **10%** din numărul adolescenților din întreaga lume locuiesc în această regiune, însă aproape jumătate din toate cazurile de omucideri în rândul adolescenților din anul 2015 au fost înregistrate aici. Cele cinci țări, în care se înregistrează cele mai mare rate de omucideri în rândul adolescenților, sunt din America Latină.

În Statele Unite ale Americii, rata de omucideri în rândul băieților adolescenți non-hispanici de culoare cu vârsta cuprinsă între 10 și 19 ani este de aproape **19** ori mai mare decât rata de omucideri în rândul băieților adolescenți non-hispanici albi. Dacă rata de omucideri în rândul băieților adolescenți non-hispanici de culoare ar fi aplicată la nivel național, Statele Unite ale Americii ar fi fost una dintre primele 10 țări cu cele mai mari rate de omucideri din lume. În anul 2015, pentru băieții adolescenți non-hispanici de culoare, riscul de a deceda în rezultatul omuciderii a fost mai mare decât riscul de deces în urma violenței colective în rândul băieților adolescenți ce locuiesc în țările afectate de conflict. Fetele non-hispanice de culoare din Statele Unite ale Americii, de asemenea, se confruntă cu un risc sporit de omucidere, înregistrând o rată de circa CINCI ori mai mare decât cea în rândul fetelor adolescente non-hispanice albe.

VIOLENȚA SEXUALĂ ÎN COPILĂRIE ȘI ADOLESCENȚĂ

În 38 de țări cu venituri mici și medii, aproape **17 MILIOANE** de femei adulte declară că au fost forțate să întrețină raporturi sexuale în copilărie. În 28 de țări din Europa, circa **2,5 MILIOANE** de femei tinere raportează că au fost supuse la violență sexuală cu sau fără contact corporal, până la vârsta de 15 ani.

La nivel mondial, circa **15 MILIOANE** de fete adolescente cu vârsta cuprinsă între 15 și 19 ani au fost forțate să întrețină raporturi sexuale pe parcursul vieții lor; dintre care 9 MILIOANE fiind victimizate anul trecut.

În 20 de țări, aproximativ **9 DIN 10** fete adolescente, victime ale sexului forțat, declară că primul caz a avut loc în timpul adolescenței.

În baza datelor din 30 de țări, doar **1%** din fetele adolescente, care au fost forțate să întrețină raporturi sexuale, au primit ajutor profesional.

Potrivit datelor din 28 de țări, **9 DIN 10** fete adolescente, care au fost forțate să întrețină raporturi sexuale, declară că au fost victimizate de către o persoană apropiată/cunoscută.

Potrivit datelor din 5 țări, **PRIETENII/COLEGI DE CLASĂ** și **PARTENERII** sunt printre cei mai frecvent raportați agresori sexuali asupra băieților adolescenți.

VIOLENȚA ASUPRA COPILOR ÎN ODD

OBIECTIVUL 5

Realizarea egalității de gen și abilitarea tuturor femeilor și fetelor

5.2 Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploataării sexuale și a altor tipuri de exploatare

5.2.1 Proportia femeilor și fetelor (15+ ani) care au fost supuse actelor de violență fizică, sexuală sau psihologică de către un fost sau actual partener intim în ultimele 12 luni, după forma de violență și după vârstă

5.2.2 Proportia femeilor și fetelor (15+ ani) care au fost supuse actelor de violență sexuală de către alte persoane decât un partener intim în ultimele 12 luni anterioare, după vârstă și locul producerii

OBIECTIVUL 16

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

16.1 Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și a ratelor de deces conexe pretutindeni

16.1.1 Numărul victimelor de omucidere intenționată la 100.000 de persoane, după sex și vârstă

16.1.2 Numărul deceselor cauzate de conflicte la 100.000 de persoane, după sex, vârstă și cauză

16.2 Stoparea abuzului, exploataării, traficului și a tuturor formelor de violență și tortură a copiilor

16.2.1 Procentul copiilor cu vârsta cuprinsă între 1 și 17 ani care au suferit orice pedeapsă fizică și/sau agresiune psihologică din partea îngrijitorilor în ultima lună

16.2.3 Procentul femeilor și bărbaților tineri cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani, care au fost supuși violenței sexuale până la vârsta de 18 ani

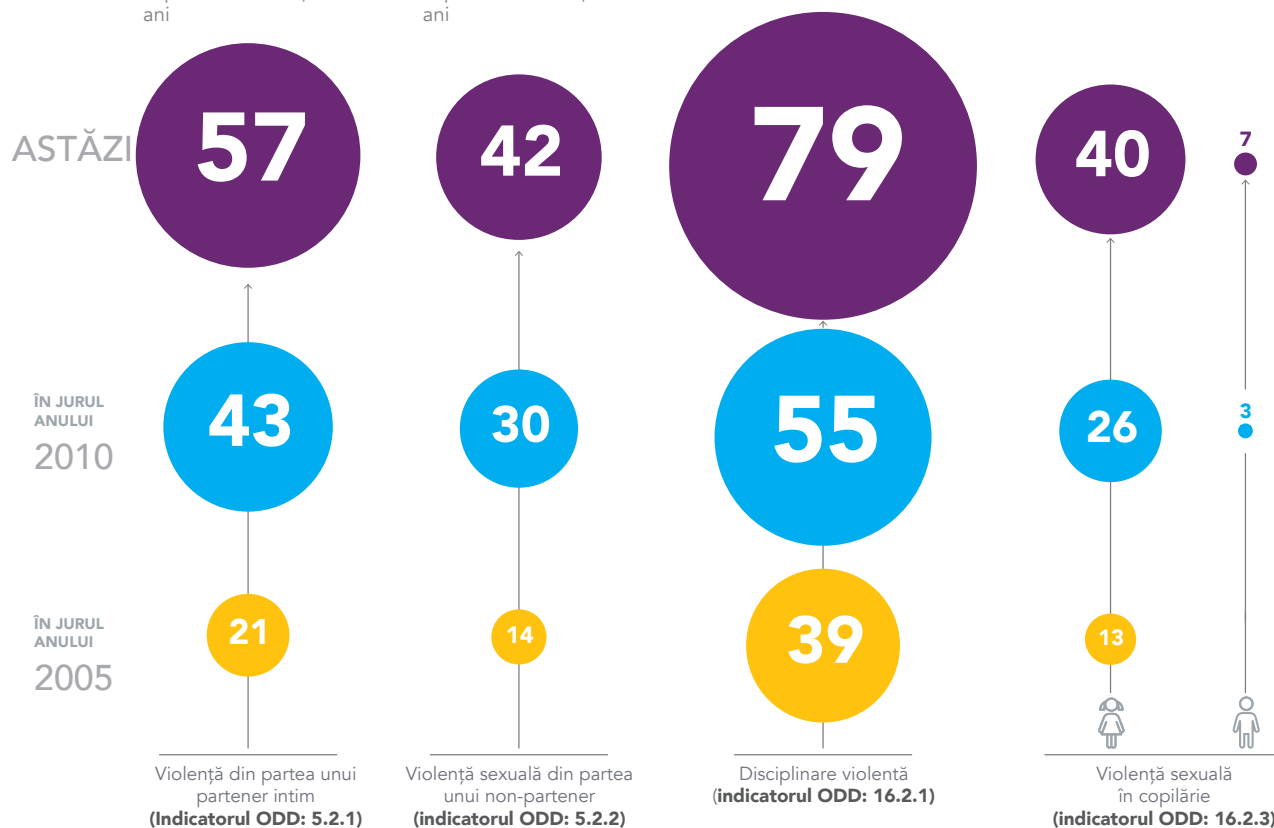
NUMĂRUL ȚĂRILOR CU DATE COMPARABILE PRIVIND...

... cazurile de violență din partea unui partener intim, pe parcursul ultimelor 12 luni, în rândul fetelor adolescente cu vârsta cuprinsă între 15 și 19 ani

... cazurile de violență sexuală din partea unui non-partener, pe parcursul ultimelor 12 luni, în rândul fetelor adolescente cu vârsta cuprinsă între 15 și 19 ani

... cazurile de disciplinare violentă în rândul copiilor cu vârsta cuprinsă între 1 și 14 ani

... cazurile de violență sexuală în copilărie în rândul femeilor și bărbaților cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani

În pofida progreselor înregistrate recent, **DISPONIBILITATEA DATELOR COMPARABILE** privind violența asupra copiilor rămâne a fi **LIMITATĂ**, motiv pentru care majoritatea țărilor nu sunt capabile să raporteze cu privire la **ODD**

PROTEJAREA UNEI GENERAȚII ÎN SITUAȚIE DE RISC

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă conține un apel îndrăzneț și ambițios de a pune capăt violenței asupra copiilor, recunoscând eradicarea acesteia drept componentă esențială a dezvoltării durabile. Un pas crucial spre obținerea acestui imperativ universal este mobilizarea voinței politice și promovarea strategiilor bazate de dovezi întru abordarea multiplilor factori determinanți, inclusiv normele sociale și culturale care trec cu vederea violența, lipsa politicilor și legislației corespunzătoare, serviciile insuficiente pentru victime și investițiile limitate în sisteme eficiente de prevenire și combatere a violenței. În centrul acestor eforturi se află crearea parteneriatelor strategice, cum ar fi Parteneriatul Global „Oprăști violența împotriva copiilor”, pentru a accelera acțiunile, a mobiliza resurse, a crea angajamente, a facilita schimbul de cunoștințe și a lucra la scară mare.

Sunt necesare date și analize fiabile, care să servească drept bază solidă pentru politicile bazate pe dovezi întru abordarea acestor factori. Pentru aceasta vor fi necesare investiții în colectarea unor date de calitate pentru a aprecia magnitudinea și circumstanțele violenței asupra copiilor, a evalua impactul intervențiilor și a elimina lacunele informaționale. În plus, societățile mai informate pot cere guvernelor să-și îndeplinească angajamentele asumate.

Acțiuni și strategii specifice ale UNICEF în domeniul prevenirii și reacției la violența asupra copiilor:

SPRIJINIREA PLANURILOR ȘI ACȚIUNILOR NAȚIONALE DE COMBATERE A VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR

Sunt necesare planuri naționale coerente și bine coordonate, precum și acțiuni ulterioare, pentru a reduce ratele persistent înalte ale violenței atât asupra fetelor, cât și asupra băieților, începând din copilăria timpurie și pe parcursul adolescenței. Pentru prevenirea continuă a violenței, sunt necesare inițiative multisectoriale coordonate și complexe, cu implicarea autorităților publice și a societății civile.⁸⁵ Aceste inițiative trebuie să se bazeze pe dovezile existente cu privire la activitățile eficiente de prevenire și combatere a diverselor forme de violență cu care se confruntă copiii în viața de zi cu zi.

CONSOLIDAREA CADRULUI LEGAL ȘI DE POLITICI

Guvernele trebuie să fortifice cadrul legal și de politici care protejează copiii de diversele forme de violență, exploatare și abuz la care pot fi expuși în timpul copilăriei, iar aceste eforturi trebuie sprijinite prin monitorizare continuă și prin aplicarea legii. Guvernele care încă nu au luat măsuri în acest sens, trebuie încurajate să adopte și să aplice legi menite să protejeze copiii de toate formele de violență, inclusiv de pedepsele corporale în orice mediu, chiar și acasă, și de orice agresor, inclusiv profesori și alt personal școlar. De asemenea, guvernele sunt îndemnate să califice drept ilegale toate formele de abuz sexual și de exploatarea a fetelor și băieților.

SCHIMBAREA NORMELOR CARE PERPETUEAZĂ VIOLENȚA

Prin abordările naționale trebuie să se țintească convingerile și atitudinile sistemice din societate care perpetuează violența asupra copiilor în orice mediu – acasă, la școală, în comunitate sau on-line. Pentru aceasta, va fi necesară schimbarea normelor și comportamentelor sociale și culturale adânc înrădăcinate, în mod particular ideea că unele forme de violență sunt nu doar normale, dar chiar justificabile și, așadar, tolerate. Inegalitatea de gen, de asemenea, contribuie la menținerea normelor care perpetuează diverse tipuri de violență. Normele de gen pot modela anumite practici parentale și relații care ar putea afecta dezvoltarea copiilor.

Întrucât programele de dezvoltare a abilităților parentale s-au arătat promițătoare în schimbarea normelor ce țin de violență, este crucial ca accentul, la nivel național, să fie pus pe programe cuprinzătoare și de calitate înaltă în domeniul dezvoltării copilului în perioada copilăriei timpurii, care ar contribui la crearea unor relații pozitive între părinți și copii și la reducerea practicilor parentale severe. Elementele esențiale includ educarea și consilierea părinților și îngrijitorilor în domeniul practicilor de parenting pozitiv – metode nonviolente de disciplinare și tehnici de comunicare eficace și sensibilă în discuțiile cu copiii și adolescenții. În mod ideal, sprijinul s-ar integra în viețile familiilor prin vizite la domiciliu, grupuri comunitare sau sociale locale și prin sistemul de sănătate.

În plus, țările pot sprijini programele orientate pe școli, care prevăd implicarea comunităților locale cu scopul de a preveni și combate violența. Având în vedere importanța tot mai mare pe care comunicarea virtuală o are în viețile copiilor și a adolescenților, politicile și programele naționale menite să reducă intimidarea de către semenii ar trebui să abordeze atât mediul on-line, cât și pe cel off-line.

În același timp, sistemele de învățământ ar trebui să-și consolideze politicile sensibile la dimensiunea de gen în așa fel încât să se creeze medii de învățare la fel de sigure pentru fete și băieți. Participarea la instruire în domeniul deprinderilor de viață și soluționării conflictelor sunt considerate a fi utile în a ajuta copiii să-și soluționeze problemele fără violență, să fie empatici față de alții și să gestioneze în siguranță situațiile abuzive.

IMPLEMENTAREA POLITICILOR PENTRU ERADICAREA VIOLENȚEI ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA SERVICIILOR

Este de o importanță crucială să facem comunitățile mai sigure și să consolidăm medii protective pentru copii și adolescenți. Pentru aceasta, politicile naționale trebuie să se axeze pe strategiile de prevenire ale violenței, inclusiv pe limitarea accesului la arme de foc sau la alte arme. Sunt necesare și servicii sociale mai bune pentru a satisface diversele necesități ale copiilor și ale adolescenților. Acestea ar trebui să includă o gamă de opțiuni în sectoare diferite – de la abordarea atentă a copilului victimă a abuzului de către sistemul de aplicare al legii și cel al justiției, la sprijinul fizic și psihologic oferit de sistemul de sănătate și cel social.

Sistemele funcționale de servicii sociale, în cadrul cărora activează asistenți sociali pregătiți, au o importanță vitală pentru a face referiri corespunzătoare la servicii de suport, a oferi consiliere și servicii terapeutice copiilor care au fost supuși violenței. Copiii și adolescenții în situație de risc ar trebui să aibă acces la spații unde să se simtă în siguranță atunci când nu sunt acasă sau la școală, și să aibă posibilitatea de a participa în activități recreative și sportive. În cele din urmă, copiii și părinții ar trebuie să dispună de informațiile și instrumentele necesare pentru a raporta cazurile de violență, în condiții de siguranță, atât personal cât și prin on-line.

ESTE RESPONSABILITATEA TUTUROR

Prin datele și analiza prezentate în raportul „O față cunoscută: violența în viețile copiilor și adolescenților” se dorește influențarea modului de abordare a fețelor bine cunoscute ale violenței asupra copiilor. Sperăm că constatările vor determina guvernele, organizațiile și oamenii din întreaga lume să conștientizeze amploarea violenței asupra copiilor și să intensifice eforturile de eliminare a acesteia atât pentru a garanta drepturile de bază ale omului și justiția fundamentală, cât și pentru a crea societăți mai pașnice.

Stoparea violenței asupra copiilor este responsabilitatea tuturor.

unicef | pentru fiecare copil

UNICEF
Secția de date și analitică
Departamentul de date, cercetare și politici
United Nations Plaza 3
New York, NY 10017, SUA

E-mail: data@unicef.org
Website: data.unicef.org

© Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
(UNICEF),
Departamentul de date, cercetare și politici,
noiembrie 2017